

MIT BARN ER TESTET ORDBLIND – HVA' GØR JEG NU?

Vi er en gruppe forældre, som har været i samme situation, som den I er i nu. Vi savnede støtte, hjælp og nyttig viden til at komme videre. Derfor har vi udarbejdet denne folder, som I forhåbentlig kan få glæde af.

Du har nu fået en afklaring på, hvorfor du og dit barn måske har kæmpet med læsning og skrivning derhjemme. Du har muligvis været frustreret over, hvorfor dit barn ikke har kunnet klare lektien på samme måde, som klassekammeraterne. Mange oplever en lettelse ved at kende årsagen til, hvorfor det har været så svært. Andre skal bruge længere tid på at acceptere den nye viden om sit barn. Ordblindhed kan komme til udtryk på mange forskellige måder. Fælles for alle gælder det, at finde den gode vej gennem skolesystemet til gavn for sit ordblinde barn.

» Hvad er ordblindhed/dysleksi?

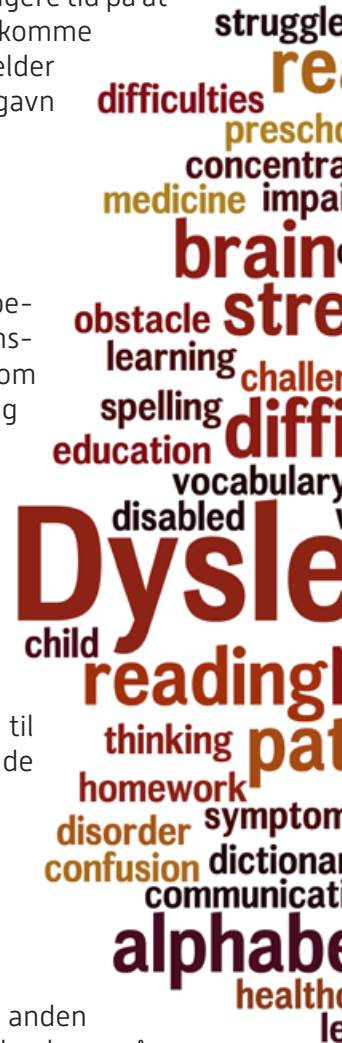
Ordblindhed, eller **dysleksi**, som er den akademiske betegnelse for ordblindhed, er en vedvarende funktionsnedsættelse, omkring den fonologiske forståelse, som skaber store udfordringer med håndtering af skriftsprog [læse, stave og skriftlig formulering].
[www.etlivsomordblind.dk]

Den fonologiske forståelse, er læren om sproglyde
[Ordbogen.com]

"Ordblindhed, dysleksi, markante vanskeligheder ved at lære at læse og skrive, som beror på langsom og upræcis omsætning af bogstaver og bogstavfølger til sproglyde. Ordblinde har særlig svært ved ord, som de ikke har set før" [Elbro]

» Hvad ved vi i øvrigt om ordblindhed?

Mellem 3-7 % af befolkningen er ordblinde i en eller anden form. Det betyder, at der i dag er omkring 60 ordblinde elever på Skødstrup skole.

Ordblindhed er ofte arveligt – sommetider ser man det springe en generation over.

Ordblind er ikke noget, der forsvinder, men det er vigtigt, at man benytter sig af de forskellige elektroniske hjælpemidler, der findes, for at kompensere for sin ordblindhed.

(etlivsomordblind.dk og ordblindeforeningen.dk)

» Hvad kendetegner det ordblinde barn?

Som alle andre mennesker er ordblinde også meget forskellige. Alligevel er der noget, som kendetegner dem:

Det kan være forsinket tale-udvikling,

Svært ved rim og remser.

Det er også svært at huske alfabetet og tabellerne.

De oplever vanskeligheder ved at følge en længere besked.

Det er f.eks. også svært at opdele ord i mindre dele.

Ordblindhed kommer også til udtryk i de sproglige fag, som kan give børnene store udfordringer. Samtidig ser man, at de læser langsommere end andre

De har svært ved at formulere sig skriftligt.

Deres korttidshukommelse er ikke altid så god, som andres.

De kan have svært ved at genfortælle en tekst, og har generelt et mangelfuldt ordforråd.

(nota.dk)

Derudover er der en del andre områder, hvor ordblinde også udfordres mere end andre. Børnene kan opleve følelsen af utilstrækkelighed i forbindelse med skolen hvor de føler ikke at slå til. Det kan ofte give nederlag i skolen, og påvirke deres selvværd.

Vi har selv erfaret, hvilke reaktioner vores egne børn har haft, når de har været bange for at være utilstrækkelige. Vi har oplevet barnet reagere med at sige f.eks. "jeg er træt", "jeg keder mig", "jeg har hovedpine" og "kvalme". Nogle har været udad reagerende, som er et tegn på at de er pressede. Nogle får fejlagtigt skyld for at være ugidelige, da de netop siger "Jeg gider ikke", men egentlig er det jo et tegn på, at de har det rigtig svært og kravene er for store.

» Ordblind på Skødstrup Skole.

Når dit barn er testet ordblind på Skødstrup skole, opfordrer vi Jer til at indgå i et tæt samarbejde med lærerne, så der hurtigst muligt kan etableres et netværksmøde, med henblik på at udarbejde en konkret handleplan for dit barn.

I handleplanen skal der, som minimum, indgå aftaler om udlevering af it-rygsæk (LST), kursus i CD-ord, indmeldelse til Nota, samt datoer for opfølgning.

Vores erfaring er, at lærerne rigtig gerne vil støtte op om de ordblinde børn, men at de har mange hensyn at tage i en klasse. Derfor er det dig, som forældre, der er dit barns advokat.

Skolen har flere muligheder for at støtte dit barn, og det er forskelligt hvad det enkelte barn har behov for. Skolen kan bl. a. indstille barnet til et it-kursusforløb på 10 uger på Rosenvangsskolen, hvor Kompetencecenter for læsning holder til [KCL]. Derudover er der bl.a. også mulighed for at få et VAKS-forløb (**V**ælg **AfK**odnings**S**trategi), som fonologisk system, der netop er lavet til ordblinde, hvor de lærer forskellige læsestrategier. Desuden kan der søges støtte til nogle af timerne.

» Hvordan kan jeg hjælpe mit barn?

I dag findes der megen viden og mange læse- og skriveværktøjer, som kan hjælpe dit barn til at få en alderssvarende undervisning i folkeskolen. Det er vigtigt at hjælpe, så tidligt som muligt.

- » Yderst vigtigt at få opbygget det gode skole-hjemsamarbejde, således dit barn mærker en fælles indsats
- » Bede om, at der bliver udarbejdet en konkret handleplan for barnet
- » Vær tålmodig og lyttende til dit barn
- » Barnet kan have brug for pauser
- » Tal åbent om det at være udfordret med ordblindhed
- » Sæt realistiske mål og forventninger – arbejd evt. efter delmål.
- » Ros og vær opmuntrende og anerkend alt der går godt.
- » Tidlig systematisk læse- og sprogundervisning i form af fonologisk indsats har vist sig effektiv
- » Vær opmærksom på "det hele barn". Der er brug for at få succesop-

levelser i andre sammenhænge end i skolen, hvorfor det er vigtigt at støtte barnet til at blive god til fx en sportsgren, musikinstrument eller lignende, hvor barnet får positive oplevelser.

- » Det er vigtigt at kigge efter de gode oplevelser - de er der altid!
- » Støtte barnet i at bruge "det digitale penaltus", således at barnet nærmer sig de samme vilkår, som kammeraterne
- » Støtte barnet i at have oplevelsen af at være selvhjulpnen og uafhængig af andres hjælp
- » Søg vejledning hos barnets lærere/læsevejledere om, hvilken tilgang I kan vælge hjemme; hvornår er det godt at læse i en bog og hvornår er det bedst at lytte-læse.
- » I skolen er der ofte fokus på de områder børnene har vanskeligheder ved. Det er vigtigt at huske på alt det barnet er god til – både i og udenfor skolen.

[ordblindhed.dk og sygesikring.dk]

» Hvilke rettigheder har mit ordblinde barn?

- » Barnet skal have udleveret læse- og skrivetekniske hjælpemidler (LST), der helt konkret består af en it-rygsæk, som er en computer med høretelefoner og programmer; fx CD-ord
- » Det er skolens ansvar at sikre, at barnet instrueres i at bruge hjælpemidlet, både selve computeren og de dertilhørende programmer

- » Barnet skal have scannet tekster ind, så de kan "lytte-læse" dem.
- » Barnet bliver tilmeldt et digitalt bibliotek, som hedder NOTA
- » Børn med specifikke læse- og skrivevanskeligheder, som dysleksi, skal tilbydes særlige kurser. LST kan ikke stå alene og bør altid følges op af en fonologisk indsats. Ofte er det nødvendigt med støtte til implementeringen af LST i undervisningen i perioder
- » Et specialpædagogisk forløb på Kompetencecenter for læsning (KCL) kan også være en mulighed, hvis barnet har de rette forudsætninger
- » Dit barn har ret til særlige vilkår til afgangseksamen, så som digitale filer leveret til pc, ekstra tid og evt. enelokale, hvis man dikterer
- » I nogle timer vil barnet være afhængigt af mobiltelefon som hjælpemiddel, fordi telefonen rummer muligheder, som en computer ikke har. Fx kan den hurtigt scanne en madopskrift ind, og læse den højt.
- » Ordblinde elever MÅ IKKE sættes i blandede specialklasser eller specialskoler!!! Men gerne i tilbud der er målrettet specifikke læse- og skrivevanskeligheder, som fx KCL.

(ordblindeforeningen.dk)

» LST-funktioner kan opdeles i primære- og sekundære funktioner.

Elever med læse- og skrivevanskeligheder udstyres i stigende grad med Læse -og SkriveTeknologi (LST/it-rygsæk), og for mange af de elever spiller redskaberne en afgørende rolle i styrkelsen af deres skriftsprogskompetencer.

Primære LST-funktioner er fx ordforslagsfunktion, tale-til-tekst-funktion og oplæsningsfunktion. Disse funktioner findes i programmer, som er sær-

ligt udviklet til at støtte elever med skriftsprogsvanskeligheder. De findes i programmer som CD-ORD, IntoWords eller Appwriter.

Sekundære LST-funktioner er fx stavekontrol, ordbogsfunktion og søgefunktion. Det er altså almene LST-funktioner, som følger med vores hardware, og som vi finder i programmer, vi alle bruger, fx Word
(dansk.gyldendal.dk)

»» Hvor kan jeg få støtte?

Ordblindeforeningen.dk kan hjælpe med råd og viden der er målrettet børn, forældre og lærere. De kan også være en støtte i forbindelse med rettigheder og tilbyde bisidderordning,

Der er ofte informative foredrag på DOKK1. Hold øje på vores facebookgruppe eller på deres egen hjemmeside.

Facebookgruppen "Netværk for forældre til ordblinde børn på Skødstrup" er en gruppe frivillige forældre, som deler erfaringer og viden med hinanden, samt indgår i et samarbejde med skolebestyrelsen og ledelsen.

»» De kendte ordblinde

Det at være ordblind får unægtelig betydning for ens skolegang, men det er ikke afgørende for, om man kan få sine drømme opfyldt.

Personligheder, som er ordblinde:

Sarah Blædel, Bubber, Thomas Møllehave, Thomas Blachmann, Jørn Utzon, Charles Darwin, Thomas Edison, Leonardo da Vinci, Tom Cruise, Bill Gates, Ghita Nørby, Albert Einstein m.fl.
(etlivsomordblind.dk)

»» Hvor finder jeg nyttig viden om ordblindhed?

- » <https://etlivsomordblind.dk/dysleksi-og-ordblindhed/>
- » www.nota.dk
- » www.ordblindeforeningen.dk
- » www.mv-nordic.com
- » www.kcl.skoleporten.dk
- » <http://www.ordblindenetvaerket.dk/>
- » <https://www.emu.dk/modul/lovgivning-og-rammer-ordblindhed>
- » www.emu.dk (Undervisningsministerium)
- » www.netvaerkslokomotivet.dk
- » www.UVM.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/afholdelse/tilladte-hjaelpemidler
- » www.ordheltene.dk
- » <https://www.videnomlaesning.dk/media/1955/ordblindhed-i-grundskolen-juni-2016.pdf>

Facebook

"Netværk for forældre til ordblinde børn på Skødstrup Skole"
"Forældre til ordblinde børn i Århus Kommune"

Gode apps til smartphone

For det ordblinde barn er en smartphone et væsentligt hjælpemiddel i hverdagen.

Der er forskel på programmer til Android og iPhone, men fælles er, at der hele tiden udvikles nye muligheder. Her kan nævnes: Prizmo go, Subreader, nota bibliotek, SayHi

Udarbejdet af **Netværket for forældre til ordblinde børn** på Skødstrup skole.

Tak til:

- Lions for økonomisk støtte der gjorde denne folder mulig
- Mogens Schmidt fra ordblindeforeningen for gennemlæsning
- LaserTryk.dk for støtte til opsætning og tryk